

Обследование включало: анкетирование по опроснику ИСХП НИЗ США, тест Меареса-Стейми, ТРУЗИ с определением количества, расположения, размеров (площадь) и акустической плотности (АП) петрификатов. Площадь петрификата рассчитывалась как $S=ab$, где a — больший диаметр петрификата, b — меньший. АП оценивалась по 3-балльной условной шкале (1 балл — эхо-позитивность, 2 балла — гиперэхогенность, 3 балла — гиперэхогенность с акустической тенью). Курс лечения: 10 сеансов УВТ (аппарат PiezoWave (Richard Wolf, Германия)) дважды в неделю, 4000 импульсов за сеанс, условный уровень интенсивности — 15–20 единиц, частота — 8 Гц. Позиционирование: Терапевтическую головку располагали под лонным сочленением. Для на-

ведения УВ указательный палец вводили в задний проход и располагали над петрификатом. Достоверность различий оценивалась по парному тесту Вилкоксона. Уровень значимости 0,05.

РЕЗУЛЬТАТЫ И ИХ ОБСУЖДЕНИЕ

Медиана возраста составила 38 лет (32–48). Медиана продолжительности заболевания — 8 месяцев (7–36). Медиана количества петрификатов — 1 (1–3). Характеристики простатических петрификатов до и после УВТ представлены в таблице 1 в виде Ме и перцентилей 25-го и 75-го.

При проведении УВТ осложнений не зарегистрировано.

Таблица 1

Влияние УВТ на характеристики простатических петрификатов

Параметр	Исходно	После УВТ	P
S (мм ²)	11,1 (6,5; 15,1)	10 (6,5; 15,4)	0,1
Акустическая плотность (баллы)	2 (1; 2)	2 (1; 3)	0,65

ВЫВОДЫ

Среднеэнергетическая УВТ достоверно не влияет на размеры и акустическую плотность

простатических петрификатов. Необходимы дальнейшие исследования для разработки методов профилактики и эрадикации простатических петрификатов.

ДИФЕРЕНЦІЙНА ДІАГНОСТИКА ХРОНІЧНОГО ПРОСТАТИТУ ТА РАКУ ПЕРЕДМІХУРОВОЇ ЗАЛОЗИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ЛАБОРАТОРНО-ІНСТРУМЕНТАЛЬНОГО АНАЛІЗУ

П.Г. Яковлев ¹, В.В. Мрачковський ¹, В.О. Кропельницький ¹, В.С. Сакало ²

Київський міський клінічний онкологічний центр ¹
ДУ «Інститут урології НАМН України» ²

В практиці уролога візит пацієнта старше за 40 років зі скаргами на розлади сечовипускання та підвищеним показником простат-специфічного антигену (ПСА) у сироватці крові представляє складний виклик, пов'язаний з необхідністю впевнено диференціювати патологічний стан або як запального походження, або неопластичного. Згідно з українським національним канцер-реєстром, пік захворюваності на рак передміхурової залози припадає на 61-й рік життя. Проте 9% хворих на рак простати мають риси спадковості цього захворювання, при цьому пік захворюваності в цій групі трапляється

на 7–10 років раніше. З огляду на це необхідність проведення діагностичної біопсії передміхурової залози для виключення раку простати може виникнути й при огляді молодого пацієнта з вищезгаданими скаргами та рисами. Наявні зарубіжні публікації свідчать про 3–5%-ву частоту виникнення важких інфекційних ускладнень після проведення пункційних біопсій передміхурової залози. Цей факт потребує застосування диференційного підходу до призначення діагностичних біопсій у хворих середнього віку зі скаргами на дизурічні явища та підвищеним ПСА.

Мета: представити власний алгоритм відбору хворих середнього та старшого віку зі скаргами на розлади сечовипускання та підвищеним рівнем ПСА, що здатний зменшити частоту інфекційних ускладнень діагностичних біопсій передміхурової залози.

МАТЕРІАЛИ ТА МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

За період з 2010 до 2013 року в урологічному відділенні Київського міського клінічного онкологічного центру (КМКОЦ) було обстежено в обсязі пальцевого ректального огляду, трансректального ультразвукового дослідження (ТРУЗД) та мультифокальної біопсії передміхурової залози 395 чоловіків, які були скеровані до консультативної поліклініки КМКОЦ з підозрою на рак передміхурової залози. Вік обстежуваних пацієнтів був у середньому 62 роки (від 36 до 82 років). Рівень ПСА на момент звернення складав у середньому 16 нг/мл (від 0,1 до 82 нг/мл). Об'єм передміхурової залози за даними ТРУЗД був у середньому 49 см³ (від 22 до 250 см³). Пальцеве ректальне дослідження проводилося з метою оцінки фізичних властивостей тканини передміхурової залози та виявлення осередкових змін в останній. При виявленні болючості передміхурової залози біопсія не виконувалась, проте пацієнту призначався лікувальний курс антибіотикотерапії (ципрофлоксацин 500 мг двічі на добу протягом 20 діб) з протизапальними препаратами та вітамінами, після чого повторно оцінювався рівень ПСА. У залежності від динаміки ПСА та стану простати після курсу антибактеріальної терапії визначалася потреба в проведенні діагностичної біопсії.

РЕЗУЛЬТАТИ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

За результатами мультифокальної біопсії рак передміхурової залози був виявлений у 217 (55%) хворих, у 138 (35%) – доброякісна тканина простати з різними ступенями атрофії, у 40 (10%) – лейкоцитарна інфільтрація паренхіми простати, зокрема з явищами мікроабсцеду-

вання (у одного хворого). Гострі запальні зміни тканини простати з підвищенням температури тіла до 39 °С спостерігалися у 11 (2,8%) хворих, що вимагало проведення парентеральної антибактеріальної терапії протягом 3–5 діб до нормалізації стану хворого. Вказані запальні явища спостерігалися лише у хворих віком старше за 65 років з явищами хронічної затримки сечі. Масивна кровотеча в ранній період після біопсії сталася у 3 (0,8%) хворих, що потребувало госпіталізації хворого та проведення кровоспинної терапії. Відтермінування мультифокальної біопсії з причин дизурічних явищ на фоні болючості тканини передміхурової залози сталася у 51 хворого. За результатами лікування болючість простати зникла. Окрім цього, у 13 з них після проведення вищевказаної антибактеріальної протизапальної терапії показники ПСА зменшилися до норми, їм біопсія не виконувалася, та призначалось спостереження онкоуролога з контрольним оглядом через 6 місяців з результатами ПСА. Іншим 38 хворим біопсія проводилась, при цьому у 7 хворих показники ПСА після антибактеріальної протизапальної терапії зросли, у інших – незначно зменшилися, але не до нормальних рівнів.

ВИСНОВКИ

Перед проведенням мультифокальної біопсії хворому з підозрою на рак передміхурової залози треба диференціювати хворих з наявними запальними змінами в простаті за даними ректального пальцевого дослідження. При виявленні ознак запалення, проведення лікувального курсу антибактеріальної протизапальної терапії протягом 20 діб перед біопсією запобігає загостренню запальних процесів у простаті, а також виокремити тих хворих, яким біопсія простати не потрібна. Частота гострих запальних змін у передміхуровій залозі після виконання мультифокальної біопсії в нашому дослідженні склала 2,8% та спостерігалася лише у хворих старшого віку (старше за 65 років) з явищами хронічної затримки сечі.